

Üreticiden satın alınarak halde satışı yapılan zirai ürünlere uygulanacak tevkifat oranı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84098128-120.01.02.11-820
Tarih	07.09.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120.01.02.11-820

07/09/2012

Konu : Üreticiden satın alınarak halde satışı yapılan zirai ürünlere uygulanacak tevkifat oranı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olarak seyyar, toptan ve perakende meyve ve sebze ticareti ile uğraştığınızı, üreticiden aldığınız zirai ürünlerin;

- Semt pazarında perakende satışını,

- Toptancı hallerinde faaliyet gösteren tüccarlara hal içinde doğrudan satışını veya satış bedeli üzerinden %10 kar vererek konsinye satışını,

-Toptancı hallerinde faaliyet gösteren komisyonculara komisyon esaslı üzerinden satışını,

yaptırdığınızı belirterek, üreticiden alarak satışı yapılan söz konusu zirai ürünlerin alımında yapacağınız tevkifat oranı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinde, kimlerin tevkifat yapmaya mecbur oldukları sayılmış olup, 11 numaralı bendinde; "Çiftçilerden satın alınan ziraî mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden;

a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,

i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlar için % 1

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 2

b) Diğer ziraî mahsuller için,

i) Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai mahsuller için %2

ii) (i) alt bendi dışında kalanlar için % 4

... ..." oranında vergi tevkifatı yapılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, konuya ilişkin olarak yayımlanan 185 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin, "3. Toptancı Hallerinde Satılan Yaş Sebze ve Meyvelerin Alım Bedelleri Üzerinden Yapılacak Zirai Gelir Vergisi Tevkifatı" başlıklı bölümünde;

"Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesinde "Üretici birliklerine veya toptancı hallerinde satılan zirai ürün bedelleri üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 11 numaralı bendi uyarınca yapılacak vergi tevkifat oranı, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılan tevkifat oranı olarak uygulanır.

Bakanlar Kurulu bu oranı, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde belirtilen yetki sınırları içinde farklılaştırmaya veya üretici birlikleri ve toptancı hallerinde yapılan satışlara göre ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir." denilmiştir.

Adı geçen Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (b) bendinde, "Toptancı hal"; yaş sebze ve meyvenin toptan alım ve satımının yapıldığı yerler olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 30 uncu maddesinde de "Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer." denilmiştir.

Öte yandan, 31.12.1993 gün ve 21805 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ticaret borsalarında tescil ettirilerek yapılan alım-satım işlemlerinde, hayvanlar % 1, diğer ürün bedelleri üzerinden de % 2, ticaret borsaları dışında yapılan alım-satım işlemlerinde ise

hayvanlar ve bunların ürün bedelleri ile kara ve su avcılığı ürün bedelleri üzerinden % 2, diğer zirai ürün bedelleri üzerinden de % 4 oranında tevkifat yapılacağı belirlenmiştir.

Bu hükümlere göre, yaş sebze ve meyvelerin toptancı hallerinde alım-satımının yapılması halinde, bu zirai ürünlerin bedelleri üzerinden ürünün niteliğine göre yukarıda belirtilen % 1 veya % 2, toptancı hal dışında yapılan alım-satım işlemlerinde de yine ürünün niteliğine göre % 2 veya % 4 oranlarının uygulanması gerekmektedir.

Buna göre, toptancı hallerinde yapılan alım-satım işlemlerinde, sözü edilen Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği 27.06.1995 tarihinden itibaren yukarıda belirtilen indirimli oranlarda tevkifat uygulamasının yapılacağı tabiidir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlere göre; semt pazarında satmak üzere doğrudan üreticiden satın alınan zirai ürünlere ilişkin olarak üreticiye ödemenin yapıldığı anda müstahsil makbuzu düzenlenerek Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin 11 numaralı bendi gereğince % 4 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması, zirai ürünlerin toptancı hallerinde alım satımının yapılması halinde ise % 2 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026